

SALZBURGER ALMENWEG

Altijd in het groen

Een van Oostenrijks bekendste wandelroutes is de 350 kilometer lange Salzburger Almenweg. Je loopt van bergwei naar bergwei in een wereld van vee, almkas en lederhosen. De eerste etappes voeren langs de majestueuze Hochkönig

TEKST & FOTO'S FLORIEN VAN REES

De Stedalm: eerste alm van de Almenweg.

Met een lange stok en af en toe “woe-woe” roepend drijft Johannes de zestien koeien op de Mitterfeldalm door het hek naar de stal. Einde van de middag, melktijd. De koeien weten welke positie ze aan de melkmachine moeten innemen en stappen met hun drieën tegelijk naar hun plek. De andere wachten geduldig op hun beurt. Na het melken worden de dames beloond met voedingskorrels en banjeren terug de alm op. Johannes is een van de drie jonge hulpen van Hans en Maria Holzmann die voor hun zestiende zomer op rij de hut op de Mitterfeldalm bestieren. Terwijl Johannes na het melken de varkens onder de melkstal voert, genieten Hans en Maria in alle rust op een bankje achter het huis

van een prachtig panorama. Hans wijst aan, van noord tot zuidoost: “Het Tennengebergte, de Dachstein, wintersportgebied Amadé, met Flachau en Wagrain. Die toppen met sneeuw zijn de Ankogel en Hochalmspitze, drieduizenders in de Hohe Tauern. Elke dag dat we op deze plek zitten, prijzen we ons gelukkig. Elke dag opnieuw, van mei tot half oktober, tenzij de sneeuw eerder komt.” De andere zomerhulpen zijn druk met de bar. De Mitterfeldalm ligt op de plek waar pad 430 de Hochkönig in gaat, vijf uur omhoog naar de top op 2941 meter. Vier uur terug, en dan land je hier op het terras. Voldane alpinisten achter grote glazen bier delen foto’s en filmpjes met elkaar. Het zijn jaloersmakende beelden van een zonovertogen massief met een dik pak sneeuw. De hut op de verre Dachstein blinkt in de laatste zonnestralen. De lucht kleurt diffuus roze. Als de duisternis invalt, verlaten de laatste wandelaars het terras. Niemand blijft achter, het wordt een stille avond, wij zijn de enige gasten vannacht.

Beginnen bij het begin

De Mitterfeldalm is niet alleen een begin- en eindpunt voor het beklimmen van de Hochkönig, wij zijn er neergestreken omdat hij aan de Salzburger Almenweg ligt, een ronde van 350 kilometer, opgeknipt in 31 etappes. Je kunt alle stukken apart lopen en bij elke etappe instappen. Wij dachten: laten we gewoon bij het begin beginnen, in Pfarrwerfen, bij het eerste bordje van de eerste etappe. Helaas blijkt het begin van de Almenweg weinig bijzonder. De eerste twee uur gaan over asfaltweggetjes, met het geluid van het grote asfalt, de A10-snelweg Salzburg-Villach, behoorlijk aanwezig. En dan komen er brede boswegen die leiden naar bouwplaatsen van elektriciteitsmasten. Voor de aanleg van de masten en kabels worden honderden naaldbomen omgelegd, terwijl op grote borden toch echt “Naturschutzgebiet” staat. Na tweeënhalve uur, bij een hek waar alleen wandelaars doorheen passen, wordt het pas leuk en kunnen we zien waar we voor gekomen zijn: de Hochkönig. Smalle paden, grotendeels door bos, komen uit op de Stegalm, dan wordt het bos dunner en het uitzicht mooier, we naderen de boomgrens. Nog een korte klim en dan lachen de ligstoelen en het levendige terras van de Mitterfeldalm ons toe.

Kaas zonder naam

Het leven op de alm begint vroeg. Nog voor de zon opkomt, heeft Johannes de koeien alweer gemolken en sjouwt hij met volle melkflessen over het erf. Binnen

←← Verfrissend bergwater langs wandelpad 430.

↗ Boerenknecht Johannes drijft de koeien naar de melkstal. Op de achtergrond het Tennengebergte.

← Veeboer Hans woont al zestien zomers op de Mitterfeldalm.

serveert Hans ons een stevig ontbijt met spek van eigen varkens, smaakvolle boter en vijf weken gerijpte kaas van eigen koemelk. Hij kijkt verbaasd bij de vraag hoe de kaas heet. “Keine Name. Mitterfeldkäse.” Flink wat wandelaars zijn in het holst van de nacht van huis gegaan en passeren nog voor het ochtendgloren de hut voor hun tocht door het Hochkönigmassief.

Wij bewaren die uitdaging voor een andere keer, vandaag lopen we er de hele dag lángs. Want dat is de Almenweg, het woord zegt het al: je loopt van alm naar alm, van bergwei naar bergwei, dus vrijwel altijd in het groen. De hutten en berghotels liggen nooit ver weg van de bewoonde wereld en zijn veelal bereikbaar met de auto en soms zelfs de bus. Wie een meerdaagse tocht zoekt om volledig afgekoppeld te zijn, is hier niet op z'n plek. Maar de Salzburger Almenweg biedt wel volop gelegenheid om afwisselende routes van verschillende lengtes aan elkaar te knopen en te kiezen in wat voor accommodatie je slaapt: comfortabel met wellness en saladebuffet in een van de dorpen langs de route, of juist eenvoudig in de stilte van een alm.

Het leven op de alm begint vroeg. Nog voor de zon opkomt, heeft Johannes de koeien alweer gemolken en sjouwt hij met volle melkflessen over het erf

Heel Salzburgerland heeft ongeveer 160 *Almsommerhütte*, waaronder de Mitterfeldalm. Een vereiste voor het verkrijgen van het Almsommer-certificaat is dat zelfgemaakte producten worden aangeboden. Er is zuivel en vlees van het eigen vee, soms honing en jam, vaak ook brouwsels als *Höllerkör* - een soort bessenjenever - en *Zirbenschnapps*, een bitter van schors van de laatste boom voor de boomgrens. Niet zelden verschijnen uitbaters in lederhosen en dirndl.

Rommelig struweel

De Hochkönig is de hoogste van de Salzburger Kalkalpen, een imposant massief met grillige pieken, kloven, watervallen en sneeuwvelden. Het pad erlangs begint in het groen, een contrast met het grijze, dooraderde gesteente. Verderop gaat het door een droge bedding van smeltwater, een tientallen meters brede tong van brokstukken en kiezels. Het is een gemakkelijke, maar wonderschone panoramaweg, zo'n drie uur lang op of rond de 1500 meter hoogte.

Tot de Erichhütte, op de Schönbergalm. Het terras is goed, het eten en de bediening zijn dat niet. Beneden zien we Dienten liggen, onze bestemming voor de nacht. We lopen door die typische boomgrensbegroeiing van laag naaldegewas, rommelig struweel en kromme berkjes. Die gaat over in vochtig bos met mos en

varens en her en der een prachtige rode beuk. Als woeste kunstwerken van de natuur maken kronkelende boomwortels van het paadje een struikelbaan. Een specht vliegt roepend van boom naar boom en klopt z'n snavel in de stammen. Eenmaal uit het bos komt Oostenrijks hoogste, de Großglockner, in zicht.

Indian summer

De volgende ochtend staan we in dubio: doordat veel hutten vol zaten toen we reserveerden, komen we niet helemaal goed uit en omvat onze laatste dag bijna drie etappes, ruim negen uur lopen. Te lang, vindt ook de eigenaar van ons hotel, Salzburger Hof. Bovendien vindt hij de 900 meter hoge klim waarmee we moeten beginnen niet de moeite waard. “Neem de wandelbus naar Mühlbach en daarna de Karbachlift.” Oké dan.

↑ Gouden minuten als de zon opkomt achter de Dachstein.

➔ Voor de Almenweg volg je blauwe gentiaan op de bordjes.

➔ De heide bloeit, Indian summer op de grond.

We zweven over het bos en komen uit in een droomlandschap van bloeiende heide en bessenstruiken. De tweetoppige Schneeberg baadt in een gloed van paars en rood, Indian summer laag bij de grond. Ook het afdalen over een graat gaat over de kleurige hei. We passeren nog twee topjes, waarvan de Gamskögerl een overhangende rots heeft met uitzicht op de kleiner geworden Hochkönig. We schrijven onze namen in het topboekje en zetten een stempel in ons notitieblok. Er staat een edelweiss op, en “1747 m”.

Slechts af en toe treffen we nog wat koeien, als tegenliggers op hetzelfde pad. Ze stoppen, kijken ons lodderig aan en wachten net zo lang tot we opzij gaan, het struikgewas in, en kuieren dan rustig verder. Het is half september en veel vee is al naar de boerderijen in de dalen gebracht. Die terugkeer, de *Almabtrieb*, is een oude traditie waarbij de dieren worden omhangen met bloemen, linten en spreukenbordjes en in het dorp wordt gefeest met muziek en dans. Maar voor het tweede jaar op rij zijn de festiviteiten geschrapt en verdwijnt het vee in stilte van de hoogtes.

BERGWIJZER

Van alle Oostenrijkse deelstaten heeft Salzburg de meeste bergweiden. Het is zomergraasgebied voor koeien, schapen en geiten. Kenmerkend zijn de groene hellingen, aardige dorpen en heldere bergmeren, omgeven door hooggebergte.

BESTE PERIODE

Mei tot half oktober, tenzij de sneeuw eerder komt, dan raken de hutten onbemand.

VERVOER

De etappes beginnen in een dorp, bij een hut, een bushalte. Een parkeerplaats is nooit ver weg. Terug naar het beginpunt kan met de bus of soms een trein. Speciale wandelbussen rijden van half mei tot half oktober.

ALMENWEG

In het midden van Salzburg ligt de Almenweg, een rondwandeling van 350 kilometer, verdeeld in 31 etappes. De etappes verschillen in karakter en variëren van 5 kilometer vlak tot 21 kilometer met veel hoogtemeters. Bordjes met een blauwe gentiaan wijzen de weg. Aan de Almenweg liggen 120 hutten waar je kunt eten en/of slapen. Reserveren is verstandig.

GEMAAKTE TOCHT

- **Dag 1 Pfarrwerfen (525 m) – Mitterfeldalm (1690 m).** Etappe 1: 10 km, 4¾ uur. In het dorp even zoeken naar het beginpunt, aan de overkant van de Salzach. De eerste drie uur weinig interessant. Geleidelijk stijgend door dennenbos, laatste halfuur wat steiler in open gebied.
- **Dag 2 Mitterfeldalm (1690 m) – Dienten Dorf (1071 m).** Etappe 2 en deels 4A: 15 km, ong. 6 uur. Prachtige route langs de voet van de Hochkönig. Als de Erichhütte (1545 m), Mittereggalm en Dientalm (beide op 1400 m) vol zijn, moet je, zoals wij, anderhalf uur dalend verder naar het (wintersport)dorp Dienten. Of vanaf het Dientner Sattel met de bus door naar Mühlbach.
- **Dag 3 Dienten Dorf (1071 m) – Mühlbach – lift Karbachalm (1564 m) – Schneeberg (1938 m) – Boden (855 m).** Etappe 3, 4 en deels 5: ong. 7 uur. Lange, mooie, niet moeilijke tocht, veelal door heide en bos. Fraaie panorama's vanaf Schneeberg en Gamskögerl.

MEER WETEN?

www.salzburger-almenweg.at – Zeer informatieve site met alle 31 etappes van de Almenweg afzonderlijk beschreven, inclusief opties voor vervoer en horeca. Je kunt er ook het gratis boekje bestellen met beschrijvingen en kaarten.

↓ Natuurlijk kapelletje in Mitterstein.

